

Осягаючи ази демократії

У формі «Круглого столу» відбулося на кафедрі російської мови як іноземної чергове заняття політичного семінару в системі політосвіти, присвячене обговоренню доповіді М. С. Горбачова на урочистому засіданні в Москві 2 листопада 1987 року «Жовтень та перебудова: революція продовжується». В ньому взяли участь лектори обкуму Компартії України кандидат історичних наук О. І. Павлов, кандидат економічних наук В. М. Ермолін, а також завідуючий кафедрою історії КПРС, політекономії та наукового комунізму медінституту кандидат історичних наук доцент Я. Й. Потеряйко.

Відбулася зацікавлена розмова з ключових проблем історії радянського суспільства, сучасного стану його розвитку, актуальних питань міжнародного життя та зовнішньополітичної діяльності КПРС. Засідання «Круглого столу» відзначалося високою активністю слухачів політсемінару, ніхто не залишився байдужим чи стороннім спостерігачем. Обговорення ряду питань вилилося в гострі дискусії, де кожен із присутніх мав змогу вільно висловити та обґрунтovати власну думку. Особливу зацікавленість викликали процеси, що характерні для сьогоднішнього суспільного життя країни: розширення та поглиблennя демократії, критики та самокритики, утвердження всеохоплюючої гласності, а також з'ясування революційної суті перебудови, труднощів на шляху її практичної реалізації, ролі особистості у вирішенні її завдань.

Після політзаняття поцікавився враженими слухачів. Викладач Т. Я. Ляпіна: «Відбулася відверта, чесна розмова з хвилюючих нас питань. Взяли для себе багато корисного, що обов'язково використаємо у своїй практичній роботі з іноземними студентами».

Викладач Л. М. Дідик: «Вдячні товаришам із обкуму партії О. І. Павлову, В. М. Ермоліну, доценту Я. Й. Потеряйко за цікаву, змістовну бесіду, одержали своєрідний урок демократії та гласності у дії». А викладач С. М. Ермошкін висловив загальну думку одним словом: «Чудово!»

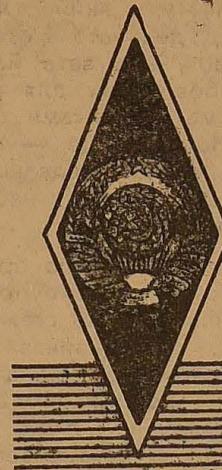
Успішному проведенню політзаняття сприяла завчасна та копітка підготовка до нього. Слухачі мали змогу заздалегідь ознайомитися з рекомендованою літературою, продумати запитання, на які хотілось б одержати кваліфіковані, компетентні відповіді. Слід також відзначити активну участь у підготовці та проведенні «Круглого столу» керівника політсемінару, завідуючої кафедрою, в.о. доцента Л. П. Зайчикової.

Від слухачів надійшли також пропозиції по подальшому вдосконаленню роботи політсемінару. Зокрема, на їх думку, на політзаняттях слід більше уваги звертати на розгляд тих проблем, які безпосередньо стосуються їх професійної діяльності. Поменші загальнівідомих істин, побільше конкретності. Ці пропозиції обов'язково будуть враховані.

Думається, слід також акцентувати увагу на побажанні лектора обкуму партії О. І. Павлова. В цілому задоволений винятковою активністю присутніх, Олександр Іванович звернув увагу на культуру дискусій, яка, на жаль, ще в повній мірі в даному випадку себе не проявила. Що ж, заперечень немає, демократії треба вчитися.

В. КОВАЛЬЧУК,
науковий консультант
політсемінару,
ст. викладач кафедри
наукового комунізму.

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Видався з 1933 р.

№ 2 (1695).

8 СІЧНЯ 1988 РОКУ.

Ціна 2 коп.

Рішення ХХVII з'їзу КПРС ~ в життя!

адреса передового досвіду

На знімку: доцент І. О. Одинцов із студентами. Дискусія продовжується.

Фото В. ПАШУКА.

ЗАВДАННЯ ІСТОРИЧНОГО КРАЄЗНАВСТВА

Відбулося розширене засідання вченої ради історичного факультету ОДУ за участю представників громадських організацій і установ міста: Товариства охорони пам'ятників, секції «Одесика», Областархіву, НБ ОДУ і НБ ім. Горького, видавництва «Маяк», історико - краєзнавчого музею.

З доповідю «Про підсумок Всеосвітньої наради по виченому краєзнавству і завдання розвитку краєзнавства на Одещині» виступив завідувач кафедрою історії СРСР професор М. Ю. Раковський.

В обговоренні доповіді взяли участь завідувач відділом пропаганди і агітації міськкому партії Н. М. Іжа, член Спілки письменників СРСР Г. Д. Зленко, співорбітник НБ ОДУ В. С. Фельдман, доцент кафедри історії СРСР В. С. Михалюк, зав. відділом історико-краєзнавчого музею А. М. Ма-

ліх, член бюро секції «Одесика» Р. А. Владимира, зав. відділом історико - краєзнавчої літератури видавництва «Маяк» Ю. А. Гавrilov та ін.

На завершення засідання декан історичного факультету доцент В. П. Ващенко зачитав проект рішення, яке визначає шляхи подальшого розвитку історичного краєзнавства у місті та області. Потім присутні внесли ряд пропозицій і змін в проект рішення, рекомендували обговорити його у всіх зацікавлених інстанціях.

Публікуючи цей документ, ми сподіваємося, що читачі «ЗНК» візьмуть найактивнішу участь в його обговоренні, внесуть свої конкретні пропозиції, які сприятимуть формуванню у молоді соціалістичної світогляду, гордості радянського громадянині.

Адже в цьому і полягає соціальна функція історичного краєзнавства.

1. Створити координаційну Раду з історичного краєзнавства на базі історичного факультету Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова за участю представників зацікавлених громадських організацій.

2. Створити редколегію історико - краєзнавчого збірника спільно з видавництвом «Маяк» для підготовки його видання.

3. Поставити питання перед міськкомом партії і міськрадою про створення комісії по підготовці до 200-річчя Одеси. За погодженням з видавництвом «Маяк» підготувати проект книги до 200-річчя Одеси і дати рекомендацію про авторський колектив.

8. Поставити питання перед міськрадою і облвиконкомом про посилення допомоги музе-

напередодні нового року відбулося засідання науково-методичної ради університету під головуванням В. М. Адамяна.

Було обговорено питання «Методичні і організаційні питання оптимізації самостійної роботи студентів з урахуванням специфіки дисципліни (кафедри суспільних наук, факультет РГФ, механіко-математичний і геолого-географічний факультети)».

З інформацією з даного питання виступив голова УМК мехмата доцент В. Є. Круглов. Доповідача змістово доповнили доценти Л. М. Терентьєва, Б. Л. Скалкін, І. О. Одинцов.

Відбулася зацікавлена розмова про пошуки шляхів підвищення якості учбового процесу, про раціональне використання студентами позааудиторного часу.

— Сьогодні, — сказала доцент Л. М. Терентьєва, — нас, викладачів, особливо хвилює питання: як навчити студента

самостійно працювати, як змінити технологію навчання, щоб студент почав мислити. На її думку, для самостійної роботи студентів треба відводити найкращий час — ранковий.

В. Л. Скалкін розповів, які заходи були проведені на факультеті РГФ у зв'язку з введенням самостійної роботи студентів. На спеціальних заняттях з викладачами факультету особливу увагу було приділено практиці використання різних видів робіт зі студентами, включаючи використання технічних засобів навчання.

Доцент І. О. Одинцов поділився з учасниками засідання науково-методичної ради осо-бистим досвідом проведення семінару з курсу геології. (Детально про цей досвід див. на стор. 3 сьогоднішнього номера «ЗНК»).

На раді також було обговорено питання про критерії ефективності методичної роботи викладачів. З інформацією з цього питання виступив професор І. Г. Білявський.

Почесне звання

Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 29 грудня 1987 року за заслуги у розвитку радянської історичної науки, підготовці кадрів та активну участь у громадському житті завідувачом кафедрою Одеського державного університету імені І. І. Мечникова, Герою Радянського Союзу, доктору історичних наук, професору Якупову Назиму Мухаметзяновичу присвоєно почесне звання Заслуженого діяча науки Української РСР.

Сердечно вітаємо Н. М. Якупова з почесною нагородою і бажаємо подальшої плодотворної роботи, творчих успіхів.

Нагороджені медаллю

Рішенням організаційного комітету республіканського огляду пам'яток і пам'ятних місць на честь 70-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції голова науково - методичної секції документальних пам'яток доцент Анатолій Диомідович Бачинський і член цієї ж секції доцент Іван Кирилович Калманян визнані переможцями огляду і нагороджені пам'ятною медаллю. Поздоровляємо вчених нашого університету і зи-чимо їм подальших творчих успіхів.

4. Розглянути і затвердити положення про створення філіалів історичного факультету в історико - краєзнавчому музеї, держархіві і школах.

5. Підтримати клопотання бібліотеки ім. О. М. Горького про перетворення її в базову бібліотеку Південного центру АН УРСР у зв'язку з виходом з республіканського підпорядкування.

6. Підтримати виступ і дискусію на сторінках «Вечерньої Одеси» про Дерібаса і пропозицію авторів статті «Чи потрібен нам Дерібас?» про перевезення останків Дерібаса в Одесу.

7. Поставити питання перед Радою ректорів і облінно про введення вивчення історичного краєзнавства як факультативу.

8. Поставити питання перед міськрадою і облвиконкомом про посилення допомоги музе-

ям міста, особливо народним і шкільним музеям.

9. Провести в Одесі в червні 1988 року обласну конференцію істориків - краєзнавців.

10. Просити видавництво «Маяк» ввести в план підготовки брошюри, яка є узагальнена досвід науково - краєзнавчої роботи на Одещині.

11. Посилити творчі контакти з творчими спілками і організаціями з проблемами розвитку історичного краєзнавства.

12. Провести обласний семінар учителів за темою «Актуальні проблеми історичного краєзнавства і його роль у патріотичному та інтернаціональному вихованні».

13. У товаристві «Знання» організувати читання циклів лекцій з історичного краєзнавства.

Студентка V курсу філфаку В. Журавель працює над дипломною роботою. Її завершальна сесія — попереду.

Фото В. ПАШУКА.

позиція

Крок уперед чи два крохи назад?

На звітно-виборній комсомольській конференції механіко-математичного факультету прозвучали слова, які дозволяли сподіватися, що студентське самоуправління в учбовому процесі зробить крок уперед: «УВК факультету розформувати як таку, що не виправдала надій. Створити на факультеті студентський деканат».

І ось на обговорення всього механіко-математичного факультету було винесено положення про студентський деканат. Під час першого ж прочитання з'являється нерозуміння. А чи варто було так голосно «розформувати» УВК, щоб потім відтворити у всіх деталях Положення про неї, яке давно вже показало свою неспроможність? Уже не один раз говорилося, що під пра-

вотом студентського самоуправління може відбутися заміна адміністративного управління викладачів студентською бюрократією.

Студентський деканат вважає себе проміжкою ланкою між студентами і деканатом. Причому, до останнього він повертався обличчям а до студентів — чим прийдеся.

Розглянемо ж Положення докладніше:

«1. Студдеканат — громадська організація факультету, яка бере участь у вирішенні всіх питань учбового процесу.

2. Метою роботи студдеканату є підвищення успішності студентів».

Якщо читати Положення далі, то з'ясовується, що всі питання учбового процесу — це: контроль

графіка учбового процесу, розподілення стипендій, виклик невідгаючих студентів на свої засідання, керівництво роботою академсекторів (їх роль, як правило, виконують старости) — тобто все те, чим стільки років займалася «така, що не виправдала надій» УВК.

Цікавий пункт 3:

«Студдеканат працює у тісному зв'язку з комітетом комсомолу і деканатом».

Учбовим процесом тепер буде займатися комсомол, деканат і студдеканат, а що буває у семи нянк — добре відомо. Створення студдеканату — типовий приклад бюрократичного підходу: створити студентське самоуправління — означає створити новий орган управління. Невже комсомол сам неспроможний вирішити це питання?

Студентський деканат збира-

пальця або забирати її у тих, хто це зробить швидше і краще?

І, нарешті, про повноваження студдеканату, який має право перед деканатом «зклопататися про», але зате його рішення «обов'язкові для виконання всіма студентами факультету». Воїстину, це — нове слово у процесі подальшої демократизації життя нашої вищої школи??!

На наш погляд, метою органів студентського самоуправління повинно бути не стеження за тими, хто спізнився і прогуляв лекцію, а поліпшення самого учбового процесу, який страждає не лише від недбайливості студентів, але й від поганої організації, слабкого матеріального забезпечення і не завжди високого рівня викладання. Зі студентської партії багато що у цьому про-

Історія УРСР на поштових марках

З 1918 року емісії, які відзначали ювілей Жовтня, видалися регулярно. Неодноразово з'являлися знаки поштової оплати з українськими сюжетами. На одній із марок серії «10 років Великого Жовтня» напис «пошта» зроблений трьома мовами (в тому числі і українською), а на іншій зображені представники п'яти національностей союзних республік, що тоді входили до складу СРСР.

В 1931 році в серії «Диріжабльбудування» видана поштова мініатюра із зображенням дірижабля над Дніпробудом. Нині вона дуже рідкісна. Одна з марок, які вийшли до 15-річчя Жовтневої революції, відобразила греблю Дніпрогресу імені В. I. Леніна.

У квітні 1933 року, на знаку поштової оплати серії «Народи СРСР», відображена група українців на фоні хлібного поля. Герб Української радянської соціалістичної республіки зображені на марці серії «Державний герб СРСР і союзних республік» (1938 р.). Павільйон УРСР на Всеосвюзійській сільськогосподарській виставці — на одній із марок емісії 1940 року. Випуски періоду Великої Вітчизняної війни відобразили Героїв Радянського Союзу молодогвардійців О. Кошевого, У. Громову, І. Земнухова, С. Тюленіна, Л. Шевцову.

Українська тема неодноразово зустрічається на поштових марках. Однак, безпосередньо з'явленої серії на честь утворення УРСР тривалий час не було. Перший такий випуск було здійснено у 1948 році до 30-річчя УРСР. У травні 1954 року пошта СРСР серією з десяти знаків поштової оплати відзначила 300-річчя воз'єднання України з Росією.

Поштові марки 1957, 1967, 1977 років відзначали відповідні річниці проголошення Радянської влади на Україні. Одна з трьох мініатюр 1967 року присвячена І Всеукраїнському з'їзду Рад, котрий відбувся у Харкові 24—25 грудня 1917 року.

В. МОЗЕЛЬ, студент III курсу мехмату.

цесі видніше, і якщо ми серйозно говоримо про самоуправління, то до думки студентів треба не лише прислухатися, але й реалізувати її на практиці, а не залишати предметом пустих розмов. Студентське самоуправління ми розуміємо як участь усіх студентів в управлінні життям факультету, а не в перерозподілі управлінських функцій між існуючими і новствореними органами.

В. КИСІЛЬ,
партгрупорг
студентської партгрупи
механіко-математичного
факультету.

О. ПИЛИПЕНКО,
агітатор студентської
партрупу механіко-
математичного
факультету.

Б. КИСІЛЬ, партгрупорг студентської партгрупи механіко-математичного факультету.

О. ПИЛИПЕНКО, агітатор студентської партрупу механіко-математичного факультету.

В. КИСІЛЬ, партгрупорг студентської партгрупи механіко-математичного факультету.

О. ПИЛИПЕНКО, агітатор студентської партрупу механіко-математичного факультету.

В. КИСІЛЬ, партгрупорг студентської партгрупи механіко-математичного факультету.

О. ПИЛИПЕНКО, агітатор студентської партрупу механіко-математичного факультету.

В. КИСІЛЬ, партгрупорг студентської партгрупи механіко-математичного факультету.

О. ПИЛИПЕНКО, агітатор студентської партрупу механіко-математичного факультету.

В. КИСІЛЬ, партгрупорг студентської партгрупи механіко-математичного факультету.

О. ПИЛИПЕНКО, агітатор студентської партрупу механіко-математичного факультету.

В. КИСІЛЬ, партгрупорг студентської партгрупи механіко-математичного факультету.

О. ПИЛИПЕНКО, агітатор студентської партрупу механіко-математичного факультету.

В. КИСІЛЬ, партгрупорг студентської партгрупи механіко-математичного факультету.

О. ПИЛИПЕНКО, агітатор студентської партрупу механіко-математичного факультету.

В. КИСІЛЬ, партгрупорг студентської партгрупи механіко-математичного факультету.

О. ПИЛИПЕНКО, агітатор студентської партрупу механіко-математичного факультету.

В. КИСІЛЬ, партгрупорг студентської партгрупи механіко-математичного факультету.

О. ПИЛИПЕНКО, агітатор студентської партрупу механіко-математичного факультету.

В. КИСІЛЬ, партгрупорг студентської партгрупи механіко-математичного факультету.

О. ПИЛИПЕНКО, агітатор студентської партрупу механіко-математичного факультету.

В. КИСІЛЬ, партгрупорг студентської партгрупи механіко-математичного факультету.

О. ПИЛИПЕНКО, агітатор студентської партрупу механіко-математичного факультету.

В. КИСІЛЬ, партгрупорг студентської партгрупи механіко-математичного факультету.

О. ПИЛИПЕНКО, агітатор студентської партрупу механіко-математичного факультету.

В. КИСІЛЬ, партгрупорг студентської партгрупи механіко-математичного факультету.

О. ПИЛИПЕНКО, агітатор студентської партрупу механіко-математичного факультету.

В. КИСІЛЬ, партгрупорг студентської партгрупи механіко-математичного факультету.

О. ПИЛИПЕНКО, агітатор студентської партрупу механіко-математичного факультету.

В. КИСІЛЬ, партгрупорг студентської партгрупи механіко-математичного факультету.

О. ПИЛИПЕНКО, агітатор студентської партрупу механіко-математичного факультету.

В. КИСІЛЬ, партгрупорг студентської партгрупи механіко-математичного факультету.

О. ПИЛИПЕНКО, агітатор студентської партрупу механіко-математичного факультету.

В. КИСІЛЬ, партгрупорг студентської партгрупи механіко-математичного факультету.

О. ПИЛИПЕНКО, агітатор студентської партрупу механіко-математичного факультету.

В. КИСІЛЬ, партгрупорг студентської партгрупи механіко-математичного факультету.

О. ПИЛИПЕНКО, агітатор студентської партрупу механіко-математичного факультету.

В. КИСІЛЬ, партгрупорг студентської партгрупи механіко-математичного факультету.

О. ПИЛИПЕНКО, агітатор студентської партрупу механіко-математичного факультету.

В. КИСІЛЬ, партгрупорг студентської партгрупи механіко-математичного факультету.

О. ПИЛИПЕНКО, агітатор студентської партрупу механіко-математичного факультету.

В. КИСІЛЬ, партгрупорг студентської партгрупи механіко-математичного факультету.

О. ПИЛИПЕНКО, агітатор студентської партрупу механіко-математичного факультету.

В. КИСІЛЬ, партгрупорг студентської партгрупи механіко-математичного факультету.

О. ПИЛИПЕНКО, агітатор студентської партрупу механіко-математичного факультету.

В. КИСІЛЬ, партгрупорг студентської партгрупи механіко-математичного факультету.

О. ПИЛИПЕНКО, агітатор студентської партрупу механіко-математичного факультету.

В. КИСІЛЬ, партгрупорг студентської партгрупи механіко-математичного факультету.

О. ПИЛИПЕНКО, агітатор студентської партрупу механіко-математичного факультету.

В. КИСІЛЬ, партгрупорг студентської партгрупи механіко-математичного факультету.

О. ПИЛИПЕНКО, агітатор студентської партрупу механіко-математичного факультету.

В. КИСІЛЬ, партгрупорг студентської партгрупи механіко-математичного факультету.

О. ПИЛИПЕНКО, агітатор студентської партрупу механіко-математичного факультету.

В. КИСІЛЬ, партгрупорг студентської партгрупи механіко-математичного факультету.

О. ПИЛИПЕНКО, агітатор студентської партрупу механіко-математичного факультету.

В. КИСІЛЬ, партгрупорг студентської партгрупи механіко-математичного факультету.

О. ПИЛИПЕНКО, агітатор студентської партрупу механіко-математичного факультету.

В. КИСІЛЬ, партгрупорг студентської партгрупи механіко-математичного факультету.

О. ПИЛИПЕНКО, агітатор студентської партрупу механіко-математичного факультету.

В. КИСІЛЬ, партгрупорг студентської партгрупи механіко-математичного факультету.

О. ПИЛИПЕНКО, агітатор студентської партрупу механіко-математичного факультету.

В. КИСІЛЬ, партгрупорг студентської партгрупи механіко-математичного факультету.

Творчого довголіття!

7 січня минуло 85 років з дня народження професора, доктора медичних наук, почесного члена Всесоюзного фізіологічного товариства Рафаїла Йосиповича Файтельберга.

Р. І. Файтельберг народився в Одесі у сім'ї службовця. Закінчив гімназію, а потім Одеський медичний інститут. В 1926 році вступив до аспірантури по кафедрі фізіології Українського, очолюваної професором Е. І. Синельниковим. По закінченні аспірантури Р. І. Файтельберг став асистентом, а пізніше доцентом кафедри фізіології Одеського медико-аналітичного інституту. З 1934 по 1955 рр. завідує кафедрою фізіології тварин Одеського сільськогосподарського інституту. В 1937 р. захищає докторську дисертацію в інституті фізіології ім. І. П. Павлова АН СРСР. Науковим керівником молодого вченого був академік Л. А. Орбелі.

Тривалі роки плодотворної наукової і педагогічної роботи пов'язують Рафаїла Йосиповича з Одеським університетом, де він пропрацював на кафедрі фізіології людини і тварин майже 30 років.

Наукова діяльність ювіляра пов'язана з вивченням процесів травлення і переважно процесів усмоктування в шлунково-кишечному тракті. Йому

належить заслуга детального вивчення участі різних відділів центральної нервової системи в регуляції процесів усмоктування різних речовин у шлунку.

Професор Р. І. Файтельберг — автор 270 наукових праць,

в тому числі 6 монографій. Він підготував 46 кандидатів і 6 докторів наук. Протягом багатьох років учений, очолюючи Одеське відділення Українського фізіологічного товариства, працює в Одесі за ініціативою Рафаїла Йосиповича.

Інського фізіологічного товариства, брав активну участь в організації і проведенні в Одесі трьох республіканських фізіологічних з'їздів, двох Всесоюзних і двох республіканських конференцій з фізіології травлення і усмоктування, а також двох самостійних симпозіумів з цієї проблеми.

Великі заслуги ювіляра у громадській діяльності. Професор Р. І. Файтельберг — член бюро Одеського відділення Всесоюзного фізіологічного товариства, протягом багатьох років і донині є головою Одеського філіалу Українського відділення Радянського національного об'єднання історії природознавства і техніки при АН СРСР і цілого ряду інших громадських організацій.

Заслуги професора Р. І. Файтельберга відзначени багатьох урядовими нагородами.

Вітаючи ювіляра від імені ректорату, парткому, профкомів, комітету комсомолу ОДУ, його колег і численних учнів, бажаємо йому щастя, здоров'я, нових творчих успіхів.

Окремо хочеться побажати успішної роботи І Всесоюзний конференції з історії природознавства і техніки, яка проводиться у нинішньому році в Одесі за ініціативою Рафаїла Йосиповича.

Ю. ВИНОГРАДОВ.

У КОМІТЕТИ ЛКСМУ ОДУ

На черговому засіданні комітету комсомолу розглянуто рекомендації, що були прийняті бюро Центрального району ЛКСМУ з питань шефської роботи і ді-

яльності оперативних загонів.

Як не прикро, але довелося констатувати, що участь студентської молоді в шефській роботі вкрай незадовільна. В цьому повинні не лише студенти, але в пер-

шу чергу комсомольські активісти, відповідальні за шефську роботу. Комітет розглянув і затвердив конкретні пропозиції і заходи, які мають сприяти поліпшенню шефської роботи в університеті.

Літописець

Великої Вітчизняної

(До 80-річчя О. М. Самсонова)

Сьогодні, 8 січня, минає 80 років з дня народження відомого радянського історика, спеціаліста з проблем історії другої світової і Великої Вітчизняної війни, академіка Олександра Михайловича Самсонова.

Народився він у Нижньому Новгороді у сім'ї селянинів, який перебрався до міста у пошуках заробітку. Перемога Великого Жовтня відкрила йому шлях до отримання освіти, шлях у велику науку. В 1931 році він закінчив історичний факультет Ленінградського історико-лінгвістичного інституту, викладав на робфакі, у середній школі, на курсах учителів, працював науковим співробітником Ленінградського музею історії релігії і ateїзму. В 1939 році проходив військову службу на Балті, бере участь у радянсько-фінляндському конфлікті, з початку 1943 року — у боротьбі проти німецько-фашистських загарбників. У цьому ж році був прийнятий до лав комуністичної партії.

Після демобілізації О. М. Самсонов став науковим співробітником інституту історії АН СРСР. Матеріал до своєї першої книги «Бойові дії 3-го гвардійського механізованого корпусу», яка була видана в 1948 році, він почав збирати ще на фронти.

О. М. Самсонов був одним із перших дослідників битви за Москву. Він розглядав її не тільки у військовому, але і в політичному, економічному аспектах. Цій темі було присвячено кілька книг ученої: «Велика битва під Москвою і її

воєнно - історичне значення» (1956 р.), «Велика битва під Москвою. 1941—1942» (1958 р.), «Поразка вермахта під Москвою» (1981 р.).

Особливе місце у дослідженнях О. М. Самсонова зайняла Сталінградська битва. В 1960 році вийшла його фундаментальна праця «Сталінградська битва. Від оборони і відступу до великої перемоги на Волзі». У роботі були використані особисті бесіди з видатними радянськими воєначальниками Г. К. Жуковим, А. І. Еременком та ін.

В 1975 році вийшов написаний О. М. Самсоновим на базі нових джерел короткий нарис другої світової війни під назвою «Крах фашистської агресії. 1939—1945». Книга також перевідавалася.

О. М. Самсонов був редактором і співавтором багатьох колективних праць, монографій, збірників статей і спогадів, одним із авторів за темою «Історія СРСР з найдавніших часів до наших днів» і автором книги «Радянський Союз у роки Великої Вітчизняної війни 1941—1945 рр.», членом редколегії «Історії другої світової війни. 1939—1945», «Всесвітньої історії», організатором 90-томної серії «Друга світова війна у дослідженнях, спогадах, документах».

О. М. Самсонов працював директором видавництва АН СРСР «Наука», головним редактором журналу «Історическі записки». Його наукова і громадська діяльність знайшли високу оцінку. У 1964 р. він був обраний членом кореспондентом, у 1981 р. — дійсним членом АН СРСР, удостоєний багатьох урядових нагород.

У даний час за його безпосередньої участі готується нова багатотомна історія Великої Вітчизняної війни 1941—1945 рр.

О. ГОНТАР,
кандидат
історичних наук.

у студентській аудиторії

З ДОСВІДУ ПРОВЕДЕНИЯ СЕМІНАРУ.

У всіх студентах з'явилася природне прагнення і бажання випробувати себе на найвищому рівні.

Вміння і навики набуваються і вироблюються самостійно. Вони плануються, програмуються завданнями на самостійну роботу з кожної теми, питаннями для самоконтролю і проблемними ситуаціями.

На ігровому семінарі студенти постійно контактирують один з одним. Вони розкішні, вільні, природні, не відчувають «тиску» викладача. Змагальність приводить їх до потреби не тільки більше знати, але і краще відомі.

Це якісно новий рівень, що формується самостійно. Викладач під час підготовки семінара визначає самостійно, об'єктивно і, як правило, суверінше, ніж викладач.

Відкриті іспити ліквідують можливість протекціонізму, тенденціозності.

Бідлення серед студентів лідерів є природним процесом змагальності у навчанні, у роботі.

На нашу думку, самостійне змагальне навчання приведе до зникнення двійок, а трійка стане рідкістю.

А якщо все-таки двійка?

Отже, тобі не цікаво. Або не викликає інтересу викладач. Або ти обрав справу не по собі. Вирішуй, студент, сам. Ти не втримуєш конкуренції у навчанні. Погані спеціалісти нікому не потрібні. Завтра тебе виключать з університету. Думай, студент! Якщо не пізно — трудеся!

Викладач!

Твоя роль у перебудові найголовніша. Ти — вчитель. Без твоїх величезних зусилів вона не відбудеться. Напівсили працювати не можна — не встигнеш, відстанеш.

Сьогодні студент твоєю організацією його самостійної роботи не задоволений.

Міркуй, викладач, твори! І обов'язково навчи цього свого учня!

Час на роздуми!

Проведений відкритий ігровий семінар. Думка викладача.

Доцент кафедри загальної і морської геології В. Н. Кадурин.

— Важко, що проведення заняття у такій формі є прогресивним починанням і представ-

ляє великий інтерес для викладачів.

До позитивних сторін експерименту слід віднести:

- високу активність усіх, без винятку, студентів;
- творчий характер роботи студентів;
- змагальний стиль проведення заняття;
- висока методична підготовка семінару;
- широке застосування всіх видів ТЗН.

Головною особливістю семінару у методичному відношенні є те, що студент з пасивного учня перетворюється в активного. Найяскравіше це проявилось при одночасному виконанні завдання двома групами, де повною мірою проявився з одного боку творчий підхід, а з іншого — дух колективного прийняття рішення.

Думка студентів. Запропонував анонімно анкету.

Чи задоволяє вас методика проведення ігрових семінарів? Чи поглиблюються ваші знання? Чи розвивається ваше мислення? Чи стимулюється самостійна робота?

Всі без винятку відповіли «так». Висловили побажання.

1. Продовжувати роботу з цього предмета і, по можливості, переходити до вивчення цим методом інших предметів.

2. Усунення від участі у грі за підглядання в книжку.

3. Шукати далі, вдосконалювати методику.

4. Вести музичну паузу.

АНАЛІЗОУ ВІДПОВІДІ І ПРОПОЗИЦІЇ СТУДЕНТІВ.

Головний висновок — експеримент на цій стадії вдався! В особі студентів знайшов однодумців. Нас уже багато — цілий курс. Як у подальшому

підтримувати інтерес до роботи?

— Треба урізноманітити!

...Музична пауза... Пропонують кілька чоловік. Отже, це важливо. Як і коли її використовувати? Для відпочинку? У перерві? Під час семінару? Проблемна ситуація... Думай, викладач, шукай. Тобі хвилина на роздуми... Стоп! Є ідея!

Сама музична пауза може стати питанням чи проблемною ситуацією. Шо використовувати? Пісні Висоцького, Окуджави... Гімн геологів. Потрібні тексти пісень, записи. У мене їх немає. Назріває рішення. Доручити розробити завдання самим студентам, кожній групі окремо. На найвищому рівні. Вірю — знайдуть, придумають! Всевніший, тому що бачу їхні очі.

ПРО ТЕ, ЩО ЗАЛИШИЛОСЯ
«ЗА КАДРОМ».

Доцент В. Н. Кадурин:

— Скільки ж часу потрібно для підготовки методичного забезпечення хоча б одного семінару? Де взяти час за нашої занятості?

Доцент С. П. Ларченков:

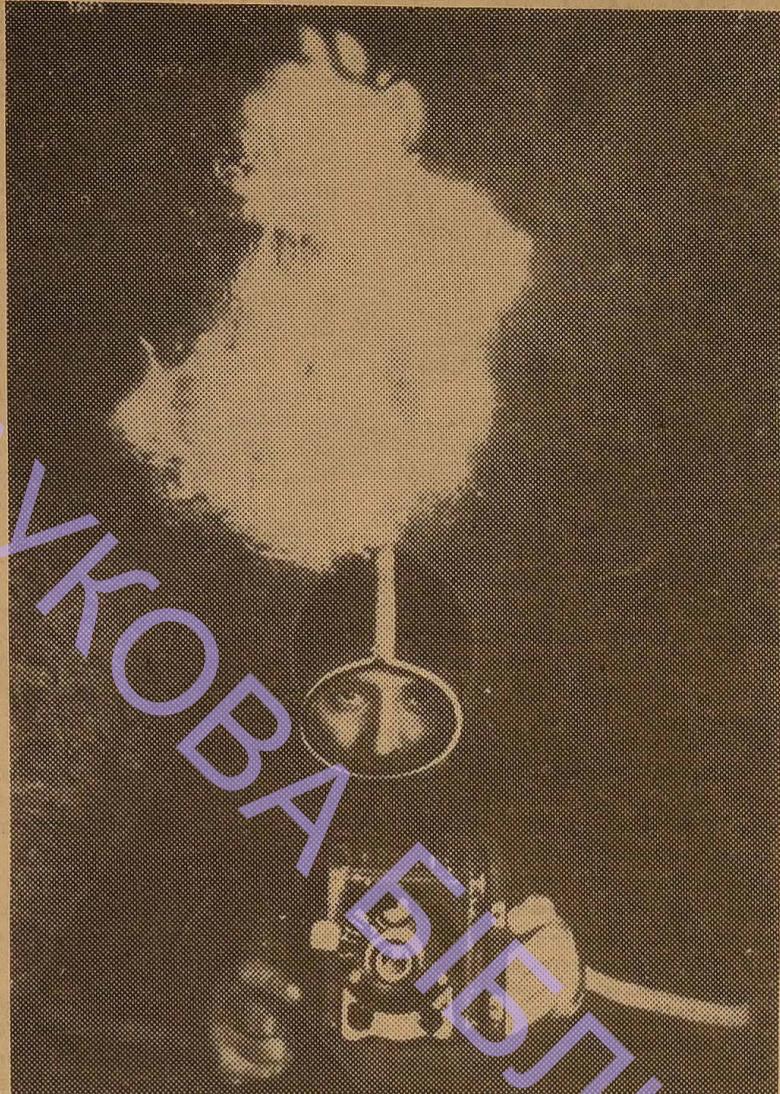
— Втрачається динамічність. Доводиться ходити вмікати світло, діапроектор. Потрібен єдиний пульт управління.

ВІД СЕБЕ:

Реальність. З 24 годин за планом після роботи у колгоспі залишилося 16. Компенсуває нічим.

На підготовку одного іг

для вас, романтику

Что-то плохо молодежь к нам идет. В свое время ощущался, так сказать, наплыв. Теперь — что-то вроде застоя. Может быть, молодежь теперь менее склонна к романтике? Остыла? Нужна новая волна. Ведь сколько интересных экспедиций планируется и через ДОСААФ, и через другие организации.

— Во всех черноморских портах опускался под воду воодолаз Сергей Сазонов. Работал на Волге, Каме, Иртыше, на Днестре, Днепре, на Дону и Кубани. Здесь, на реках, приходилось обследовать и ремонтировать так называемые подводные переходы (трубопроводы, кабели связи и т.д.).

— Сергей Петрович, могу

Рассказ

Так начал свой рассказ инженер Черноморнипроекта, водолаз с 30-летним стажем Сергей Петрович Сазонов.

— Работаю в лаборатории совершенствования конструкций и оснований гидротехнических сооружений. И, как вы сами понимаете, без подводно-технических работ здесь не обойтись. Задача водолазов — выявление аварийных участков подводных конструкций, их своевременный ремонт, усиление или реконструкция. Все это способствует продлению срока службы портовых гидротехнических сооружений. Понимаете, ведь они, как и люди, стареют.

...С чего началось увлечение Сережи Сазонова водолазным делом? Может быть, с рассказов брата отца, участника Цусимского сражения Трифона Сазонова. Гренадерского роста, крепкий, мускулистый, — он сразу привлек внимание «покупателей» и попал в отряд водолазов в Севастополе. Водолазное дело тогда было поставлено крайне плохо. Буквально каждое погружение грозило гибелью либо серьезной травмой. Затем он служил на различных судах Черноморского флота. Был свидетелем потемкинских дней в Одессе, подвозил с товарищами провдовольствие на миноноску № 287, присоединившуюся к «Потемкину».

Сергей Петрович передает мне небольшую фотокарточку симпатичного молодого человека в форме военного моряка: на ленточке бескозырки четко видно название корабля — «Евстафий».

— По иронии судьбы мне пришлось погружаться там же, где и дядя — на Северной стороне в Севастополе.

Но разве только в Севасто-

водолазу

представить себе, сколько интересных находок было за эти годы...

— Честно говоря, не знаю, насколько они покажутся вам интересными. Вот, например, как-то погружаясь на Волге, нашел пачку банкнот — «ксеренок». Они оказались в прекрасном состоянии: смотрите, вот одну купюру оставил на память. А вот это история поинтереснее. В 1963 году мы работали в районе озера Донузлав, в западном Крыму. Отбирали на заданной глубине образцы донных отложений для Одесского университета. Случайно нашел античную монету — римский денарий времен императора Траяна. Попалось много фрагментов античной керамики, старинные якоря и т.д.

Прерывая рассказ С. П. Сазонова, замечу, что в дальнейшем в этом районе работала подводная археологическая экспедиция, обнаружившая следы древнего кораблекрушения, и было сделано много интересных находок.

— Фрагменты античных амфор и древние якоря находили также в районе Керчи — Еникальского канала. В конце 60-х годов работал в Цемесской бухте, видел суда Черноморского флота, затопленные в 1918 году по приказу В. И. Ленина.

О. ГУБАРЬ.

нина. Они не должны были попасть в руки оккупантов. Многие из судов, кстати, были в 30-е годы подняты ЭПРОНом. В районе Пинайской бухты мы обнаружили советский военный самолет, погибший в ходе боев за Новороссийск. Мы помогли поднять его, и теперь он установлен в местном музее. Надо сказать, что мы вообще охотно делимся своими находками с заинтересованными организациями.

— Скажите, Сергей Петрович, а бывали в вашей практике какие-либо забавные, курьезные ситуации, находки?

— Вот тут, наверное, смогу кое-что порассказать. Как-то раз мы работали у причала. Подходят ребята с одного из судов, просят поднять со дна коробку с кассетой: уронили кинофильм. Глубина небольшая — метров 14—15. Понятно, не откали им. Пленка почти не пострадала, так как коробка оказалась герметичной. Что еще? Находили мы на дне многое из того, что выбрасывают моряки при таможенном досмотре, вплоть до секс-журналов. Но находки, о которой я хочу рассказать, не ожидали никто. Однажды мы обнаружили на грунте сумку, в которой были деньги на сумму примерно 1000 рублей и документы. Мы все это высушили: деньги я лично проутюжи. По документам установили, что хозяином этого «клада» является член экипажа танкера «Гдыня». Дождались прихода этого судна и еще до окончания таможенных формальностей закричали с причала: «Эй, на «Гдыне»! Такой-то есть? Не

вернуть ли вам санпаспорт?» Вот смеху-то было.

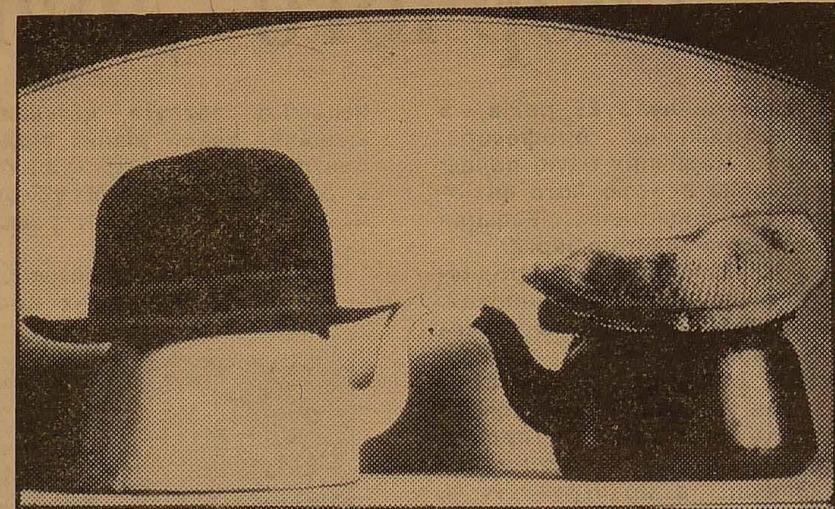
...О многом мы говорили с Сергеем Петровичем в тот вечер. Ведь не только курьезами и забавными эпизодами изобиловали эти долгие 30 лет. Они были наполнены интересной работой, не всегда легкой и безопасной. Может быть, именно это обстоятельство отпугивает в последнее время молодежь?

И еще. Когда мы говорили о подводной охоте, Сергей Петрович мимоходом заметил, что не может заниматься этим, находясь во всеоружии, т.е. в снаряжении. Мaska, трубка, ласты — вот все, что может позволить себе охотник. «А иначе... Вроде как своих бывшь». И еще я вспомнил о зажигалке, обросшей моллюсками — баланусами. Он нашел ее на дне, разобрал, наладил. Так, чтобы ракушки сохранились. И подарил товарищу.

Теперь, когда я думаю об этом человеке, вспоминается его искренность и доброта. Качество, каковыми и должен обладать представитель этой трудной и, вместе с тем, романтической профессии.

На фото Владимира Меншикова: С. П. Сазонов занимается подводным фотографированием.

«Чаёвники»

по понедельникам

Читатели «ЗНК», очевидно, заметили, что газета тоже начала перестраиваться. Сомневающихся приглашаем на специальные неформальные редакционные летучки — зас tolъя (безалкогольные). Расходы на чай редакция берет на себя. Что касается кондитерских изделий, желающие могут принести их с собой.

На наши «Чаевники» будем приглашать интересных людей: ученых, писателей, искусствоведов, художников, коллекционеров. Говорят, сейчас многие прямо-таки жаждут неформального общения. Давайте же общаться именно таким образом. А протоколы наших заседаний или наиболее интересные выступления будут опубликованы в «ЗНК».

Первые посиделки — 18 января, по окончании рабочего дня — с 18.00. Вход свободный. О последующих газетах будет сообщать.

Спортив

СПРАВЖНЕ СВЯТО

Вистуваючи на комсомольських зборах юридичного факультету, викладач фізкультури Л. А. Гриценко запропонувала провести спортивне свято на факультеті. Цю пропозицію збори схвалили.

На засіданні комітету комсомолу була затверджена програма. I ось, 20.12. 87 р. о 15.00 у спортзалі зібралися студенти всіх курсів юрфаку, а також представники ГГФ.

Після церемонії відкриття завиривали волейболісти баталії між курсами. Поєдинки проходили цікаво і безкомпромісно. Вони супроводжувалися оплесками і підтримкою болільників. У першій грі з рахунком 2:0 третій курс отримав перемогу над четвертим.

По закінченні цієї грі відбулися показові виступи дівчат з ритмічної гімнастики.

Запам'ятався виступ хлопців-дзюдоїстів, які продемонстрували мистецтво ведення боротьби, кмітливість, спритність.

Потім відбулася друга гра між студентами ГГФ і другим курсом юрфаку. У впертій

боротьбі (2:1 по партіях) перемогли геологи.

Поєдинок між першим і другим курсами закінчився з перевагою другокурсників — 2:0.

У фіналі відбулася зустріч між другим і третім курсом. Вона проходила у гострій боротьбі: ніхто не хотів поступатися. Однак, міцніші нерви виявилися у другого курсу, і приз — красивий шкіряний м'яч був вручений секретарем комітету комсомолу факультету капітану цієї команди.

Спортивну частину програми завершила естафета. За активної підтримки болільників перемогу виборов третій курс, який таким чином заслужив грамоту і пам'ятний приз.

На жаль, незважаючи на великий інтерес і вдале проведення свята, у спортивному залі було все-таки дуже мало болільників.

Дискотека, що відбулася у гуртожитку № 8, нічого спільног зі святом не мала, хоча сподівалися, що вона стане його окрасою, фіналом: прийшло дуже мало хлопців та дівчат.

І все-таки ця неділя залишилась яскравим спогадом — це було справжнє свято!

А. ПРУШИНСЬКИЙ,
студент III курсу юрфаку.
О. НІКІТІНА,
студентка I курсу ГГФ.

ВІТАСМО

Збірну команду ОДУ з художньої гімнастики — переможцю Студентських ігор 1987 р. у складі:

Євгенія Жбанкова — II філфак;
Ірина Бабіна — IV геофак;
Ніна Іванова — IV істфак;
Олена Бехтерєва — IV геофак;

Ірина Рогачова — II РГФ.

Особливо поздоровляємо Євгенію Жбанкову, яка стала абсолютною чемпіонкою Студентських ігор.

СПОРТКЛУБ.

проводження спартакіади «Здоров'я» професорсько-викладацького складу ОДУ в 1988 році. [18.1—14.2].

Бадміnton — 18—25.01, спортзал ОДУ, Русаковський М. Г.

Баскетбол — 1—7.02, спортзал ОДУ, Шикер го. М.

Волейбол — 20—24.01, спортзал ОДУ, Розенфельд Ю. П.

Мініфутбол — 1—10.02, спортзал ОДУ, Попічко О. Ф.

Теніс — 26—7.02, спортзал ОДУ, Серебро Б. В.

Настільний теніс — 1—4.02, зал ОТХП, Корін Б. Л.

Стрільба кульово — 22—23.01, тир ОДУ, Калевич С. В.

Плавання — 18—19.01, басейн ОПІ, Біллєр Т. Р.

Шахи — 18—22.02, спортзал ОДУ, Серебрянков А.

Примітка: 16 січня о 15.00 відбудеться нарада представників команд фахультетів і підрозділів ОДУ (у приміщені кабінетів фізичових наук). Подача заявок у день наради.

Головний суддя змагань Л. Барський.

Головний секретар І. Аківісон.

КАЛЕНДАР

проведення спартакіади «Здоров'я» професорсько-викладацького складу ОДУ в 1988 році. [18.1—14.2].

Бадміnton — 18—25.01, спортзал ОДУ, Русаковський М. Г.

Баскетбол — 1—7.02, спортзал ОДУ, Шикер го. М.

Волейбол — 20—24.01, спортзал ОДУ, Розенфельд Ю. П.

Мініфутбол — 1—10.02, спортзал ОДУ, Попічко О. Ф.

Теніс — 26—7.02, спортзал ОДУ, Серебро Б. В.

Настільний теніс — 1—4.02, зал ОТХП, Корін Б. Л.

Стрільба кульово — 22—23.01, тир ОДУ, Калевич С. В.

Плавання — 18—19.01, басейн ОПІ, Біллєр Т. Р.

Шахи — 18—22.02, спортзал ОДУ, Серебрянков А.

Примітка: 16 січня о 15.00 відбудеться нарада представників команд фахультетів і підрозділів ОДУ (у приміщені кабінетів фізичових наук). Подача заявок у день наради.

Головний суддя змагань Л. Барський.

Головний секретар І. Аківісон.

КАЛЕНДАР

проводення спартакіади «Здоров'я» професорсько-викладацького складу ОДУ в 1988 році. [18.1—14.2].

Бадміnton — 18—25.01, спортзал ОДУ, Русаковський М. Г.

Баскетбол — 1—7.02, спортзал ОДУ, Шикер го. М.

Волейбол — 20—24.01, спортзал ОДУ, Розенфельд Ю. П.

Мініфутбол — 1—10.02, спортзал ОДУ, Попічко О. Ф.

Теніс — 26—7.02, спортзал ОДУ, Серебро Б. В.

Настільний теніс — 1—4.02, зал ОТХП, Корін Б. Л.

Стрільба кульово — 22—23.01, тир ОДУ, Калевич С. В.

Плавання — 18—19.01, басейн ОПІ, Біллєр Т. Р.